Region Stockholm

11

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) om att rusta vården för att hantera den ökade psykiska ohälsan till följd av Coronapandemin

HSN 2020-0682

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Psykiatri
Andreas Falk

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-08-10

HSN 2020-0682

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) om att rusta vården för att hantera den ökade psykiska ohälsan till följd av Coronapandemin

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Talla Alkurdi (S) det inrättas en telefonlinje med möjlighet till videosamtal för att kunna erbjuda psykosocialt stöd och att förslag tas fram på hur psykiatrin kan rustas för att ta hand om uppdämda behov och förstärka kapaciteten inom första linjens psykiatri i samverkan med kommunerna.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Talla Alkurdi (S)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedriver på uppdrag av hälso- och sjukvårdsnämnden arbete för att titta på effekter och hitta strategier gällande vad som händer efter Corona.

Uppdraget påbörjades i slutet av april månad och initialt var fokus på att kartlägga tänkbara effekter samt förberedelser för att komma tillbaka till ett normaltillstånd. Men även befästa den positiva utveckling som skett under krisen gällande t. ex samverkan och digitalisering.

Gällande psykiatri och psykisk ohälsa har det handlat om att analysera effekterna på vården inom den specialiserade psykiatrin samt att analysera framtida behov. Det finns mycket som tyder på att vi i spåren av Coronapandemin kommer se ett ökat söktryck för psykisk ohälsa och psykisk sjukdom. Det gäller både inom primärvården och den specialiserade psykiatrin.

Överväganden
När det gäller digitala insatser för invånare i Region Stockholm som är i behov av psykosocialt stöd så har det redan gjorts en hel del och vidare utveckling pågår.

1177 har med hjälp av regionalt kunskapscentrum för kris-och katastrofpsykologi utökat innehållet på 1177 samt uppdaterat befintligt material bland annat kring oro, kris och sorg och vad man själv kan göra för att påverka sin hälsa positivt. Material finns både på 1177, Vårdgivarguiden samt på kris-och katastrofpsykologi.

På den nationella sidan för stöd på Sveriges kommuner och regioner (SKR) finns ytterligare material riktat till invånare där stora delar av landet inklusive Stockholm varit med och bidragit.

Förutom digitala kontakter med vården såsom till exempel via tjänsten alltid öppet kan även strukturerad egenvård och internetförmedlad behandling vara ett både resurseffektivt och kvalitativt sätt att få psykosocialt stöd eller behandling.

En stor forskningsstudie kring egenvård för oro genomförs nu skyndsamt i samarbete mellan region Stockholm och Karolinska institutet. Samtidigt förbereds för breddinförande av programmet via stöd- och behandlingsplattformen tillsammans med en stor kommunikationsinsats från 1177, förutsatt att studien visar gynnsamma resultat.

Det förbereds också för utveckling av internetförmedlad behandling av PTSD och komplicerad sorg samt ett egenvårdsprogram för bearbetning av sorg via stöd-och behandlingsplattformen. Denna typ av insatser kan bidra till att avlasta både primärvård och psykiatri.

Därutöver finns redan utvecklade program hälsoångest, ångest (även för barn), depression och insomni i Stöd- och behandlingsplattformen (SOB) som redan kan användas eller anpassas till första linjen och förbättras vad gäller användbarhet och tillgänglighet, till exempel för att kunna erbjudas

barn-och unga. Internetpsykiatrin, Gustavsbergs vårdcentral och även privata aktörer som Psykologpartners och Livanda är exempel på aktörer som idag erbjuder dessa program.

Att anpassa, utveckla, implementera och börja erbjuda mer av den här typen av vårdinsatser kräver mer personella resurser, men på längre sikt kan det kräva mindre personella resurser vid ökad användning av telefon, chatt och fysiska möten i stöd och behandling.

Inom psykiatrin så har besöken inom psykiatrin minskat mindre än vissa delar av den somatiska hälso- och sjukvården. Det beror mycket på att psykiatrin i högre utsträckning lämpar sig för digitala besök. Det har ännu inte märkts av något ökat söktryck på psykiatrin. Söktrycket på psykiatrins akutmottagningar har varit lägre och detsamma gäller den psykiatriska slutenvården.

Det förmodade scenariot är att söktrycket kommer öka när läget kring Coronapandemin normaliseras. Möjligen kan det också vara så att vissa patientgrupper har ett ökat behov när de kommer tillbaka och att de har försämrats i sin sjukdom. Vi vet inte det idag, men utvecklingen följs i nära samverkan med vårdgivarna inom den specialistpsykiatriska vården.

I september kommer uppdraget som hälso- och sjukvårdsnämnden gav i april månad att återkopplas genom ett ärende i nämnden. I det ärendet kommer det finnas förslag på prioriterade åtgärder som förvaltningen ska arbeta vidare med för att säkerställa att psykiatrin klarar uppdämda behov och för att möta nya behov.

När det gäller första linjen psykisk hälsa och förstärkningar, så finns sedan 2019 ett budgetuppdrag till hälso- och sjukvårdsförvaltningen att ta fram förslag på första linjen ska stärkas. Det arbetet pågår och planen är att hälso- och sjukvårdsnämnden ska fatta beslut om ett reviderat förfrågningsunderlag för husläkarmottagningarna i november.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-08-10

Hälso- och sjukvårdsnämnden

SKRIVELSE
2020-04-21

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Skrivelse om att rusta vården för att hantera den ökade psykiska ohälsan till följd av Coronapandemin

Den pågående Coronapandemin påverkar människors vardag på ett omfattande vis och risken är stor att krisen kommer leda till en ökad psykisk ohälsa bland invånarna. Coronapandemin innebär att många kommer förlora sina jobb, äldre isoleras, barn och unga stannar hemma när skolor hålls stängda och många mister sina anhöriga utan att kunna vara fysiskt närvarande. För de barn och unga som lever i otrygga hemförhållden såsom hem präglade av våld i nära relationer, innebär skolstängningarna en särskilt utsatt situation. Dessutom innebär den pågående krisen att allt fler känner oro, stress och ångest. Allt detta riskerar skapa en ökad psykisk ohälsa som hälso- och sjukvården måste ta höjd för.

Utöver den psykiska ohälsa som samhällsspridningen av Covid-19 kan ge upphov till, bygger hälso- och sjukvården just nu upp en stor sjukvårdsskuld. Verksamheter inom primärvården och den specialiserade psykiatrin vittnar idag om en dramatisk minskning av antalet besök. Detta sannolikt då människor drar sig från att besöka vården fysiskt för att undvika den smittorisk som detta kan innebära. När väl den akuta krisen har lagt sig är därmed sannolikheten stor att det finns ett stort uppdämt vårdbehov. Detta riskerar skapa en situation med långa vårdköer inom den psykiatriska vården om vi inte är förberedda.

För att möta invånarnas behov av stöd här och nu är det av största vikt att vården får rätt förutsättningar att ge vård på distans genom olika digitala verktyg och telefonsamtal. Vidare menar vi att Region Stockholm bör inrätta en särskild telefonlinje med tillgång till psykosocialt stöd för invånare som känner oro och nedstämdhet med anledning av den pågående krisen eller av andra skäl. Telefonlinjen bör även inkludera möjligheten till videosamtal.

För att hälso- och sjukvården ska vara riggad för att hantera ett ökat vårdbehov efter krisen menar vi även att den psykiatriska vården behöver skalas upp. Detta gäller inte minst första linjens psykiatri som utgör basen för invånarnas psykosociala stöd. Genom att skala upp första linjens psykiatri kan även resurser frigöras för den specialiserade psykiatrin som därmed ges möjlighet att fokusera på de svårast sjuka. Samverkan med kommunerna kommer även vara avgörande för att möta behovet framåt.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi hälso- och sjukvårdsnämnden besluta:

att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att inrätta en telefonlinje med möjlighet till videosamtal för invånare i Region Stockholm i behov av psykosocialt stöd.

att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med förslag på hur psykiatrin kan rustas för att ta hand om uppdämda behov av psykiatrisk vård, samt i samverkan med kommunerna förstärka kapaciteten inom första linjens psykiatri för att möta en växande psykisk ohälsa

Talla Alkurdi (S) m.fl.